

Medlem af Inatsisartut
Naaja H. Nathanielsen
Inuit Ataqatigiit

Svar på § 37 spørgsmål nr. 206 om hvorvidt det er Naalakkersuisuts opfattelse, at Ilisimatusarfik har forvaltningsretten på sin side, når der gives afslag til ansøgere, der ellers har modtaget et brev om, at de var optaget.

Kære Naaja H. Nathanielsen

Mange tak for dit spørgsmål.

Sagens faktuelle oplysninger

Indledningsvis skal det fremhæves, at Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke ikke har modtaget klager over Ilisimatusarfiks behandling af de 20 ansøgninger. Ilisimatusarfik har til departementet oplyst, at de heller ikke har modtaget klager. Departementet er således ikke i besiddelse af egentlige sagsakter, der indikerer, at der er tale om klagesager. Jeg har på den baggrund besvaret din henvendelse med udgangspunkt i de overordnede forvaltningsretlige regler. Der kan derfor være sagsakter i de enkelte konkrete sager, der har betydning for en eventuel klagesagsbehandling, som ikke indgår i nedenstående besvarelse.

Departementet har i forbindelse med udarbejdelsen af denne besvarelse rettet henvendelse til Ilisimatusarfik med henblik på at få institutionens redegørelse af sagsforløbet. Den nedenstående gennemgang er således baseret på det af Ilisimatusarfik oplyste.

Ilisimatusarfik har om ansøgnings- og optagelsesproceduren oplyst følgende: En ansøger fremsender sin ansøgning, som herefter registreres i Ilisimatusarfiks IT-system. Ansøgningen registreret med status "afventer". Når Ilisimatusarfik har gennemgået samtlige ansøgninger og vurderet ansøgeren "egnet" eller "uegnet", gives der besked til ansøger herom. Herefter er ansøger endelig optaget, og modtager samtidig et officielt optagelsesbrev (pr. e-mail) fra studiechefen på Ilisimatusarfik. Af brevet fremgår det, hvornår ansøgeren skal påbegynde studiet, hvor undervisningen finder sted, informationer om afdelingslederen og hvor mange klip, der er i uddannelsesstøtte, meddelelse om kollegiebolig, rejser mv. Ansøgeren er herefter forpligtet til at bekræfte (elektronisk), om vedkommende accepterer eller afviser studiepladsen.

For så vidt angår den aktuelle sag har Ilisimatusarfik oplyst, at de 20 ansøgninger i en periode havde en fejlagtig status i Ilisimatusarfiks IT-system. Status angav, at ansøgerne havde accepteret en studieplads (som de imidlertid aldrig var blevet formelt tilbudt). Ilisimatusarfik var i kontakt med 5 ud af de 20 ansøgere, mens de resterende 15 ansøgere ikke nåede at opdage den fejlagtige status, før Ilisimatusarfik medio juli blev opmærksom herpå og rettede ansøgernes status i IT-systemet.

31-08-2015
Sagsnr.: 2015-7415
Dok. nr. 870526

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Fax: +299 32 20 73
Email: ikiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Konkret er fejlen sket derved, at en medarbejder på Ilisimatusarfik ved modtagelsen af ansøgningerne har angivet status i IT-systemet som "accepteret" i stedet for "afventer".

De 20 ansøgninger var således ikke færdigbehandlet af Ilisimatusarfik, da de fik en anden status i IT-systemet end tilsigtet. De 20 ansøgninger skulle retteligt have haft status som "afventer/venteliste", idet Ilisimatusarfik ventede på, at ansøgerne blev færdige med den gymnasiale uddannelse. Derved ville ansøgernes eksamensbevis, herunder karaktergennemsnit kunne dokumenteres. I den sammenhæng ville det også kunne dokumenteres, om ansøgerne havde et så lavt karaktergennemsnit, at de først muligvis kunne komme i betragtning til optagelse på studiet, hvis ansøgere med manglende eksamensbeviser ikke var bedre kvalificerede.

Ilisimatusarfik har oplyst, at de ansøgere, som nåede at blive bekendt med den fejlagtige status i IT-systemet, på den baggrund kontaktede Ilisimatusarfik. Ansøgerne ønskede en endelig bekræftelse på, at de var optaget på henholdsvis socialrådgiveruddannelsen (3 personer) og sygeplejerskeuddannelsen (2 personer). Dette blev bekræftet (pr. tlf./e-mail) af Ilisimatusarfik.

Medio juli blev Ilisimatusarfik opmærksom på, at 20 personer stod angivet med status "accepteret" i IT-systemet, en status, som ikke var korrekt, idet man for det første ikke havde behandlet ansøgningerne, og for det andet (hvilket man efterfølgende fandt ud af) fordi ansøgerne objektivt set ikke var de bedst kvalificerede til studiepladserne. Man meddelte herefter de 5 personer, der var blevet opmærksomme på, at de var optaget, at deres optagelse på henholdsvis socialrådgiveruddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen beroede på en fejl. Ansøgerne har i den forbindelse fået tilbudt en uddybende samtale, enten telefonisk eller personligt, for herved at få forklaret hvordan fejlen er opstået. I et enkelt tilfælde har Ilisimatusarfik forlænget ansøgerens mulighed for at beholde sit kollegieværelse, som hun ellers stod til at miste.

De resterende 15 ansøgere, har modtaget en e-mail, hvori de meddeles afslag på ansøgning om optagelse.

Ilisimatusarfik har videre oplyst, at der ikke er udsendt egentlige optagelsesbreve til ansøgerne, ligesom der som følge heraf heller ikke er tilbagekaldt sådanne.

Ilisimatusarfik har om afslagene oplyst, at der er kapacitetsbegrænsning på uddannelserne, hvorfor ansøgningerne bliver prioriteret, og at der var andre ansøgere med bedre kvalifikationer, som skulle optages, og at ansøgerne derfor fik afslag.

Er der begået fejl med meddelelse af afslag

Du anfører i din forespørgsel, at det er din opfattelse, at det kan være i strid med forvaltningsretten at tilbagekalde en optagelse, også selvom den er sket på et forkert grundlag, og at du gerne vil have dette undersøgt, så der kan komme fuld klarhed over regler og rettigheder.

Du anfører videre, at som du forstår forvaltningsretten, kan man ikke trække en begunstigende forvaltningsakt tilbage, medmindre der er klar lovhjemmel til dette, og at dette muligvis kan betyde, at en del af de berørte personer har krav på at starte på uddannel-

sen, eftersom Ilisimatusarfik har givet dem besked om, at de er optaget. Du anfører i forlængelse heraf, at hvis afslaget skal fastholdes, vil det kræve, at ansøgerne meget klart ikke opfylder optagelseskravene. Du anfører i denne forbindelse, at som du læser optagelseskravene til Socialrådgiveruddannelsen er der ikke klare krav om karakterer. Du anfører videre, at som du læser optagelseskravene til Sygeplejerskeuddannelsen er der et mindre optag på uddannelsen, der heller ikke opstiller klare krav om bestemte karakterer eller karaktergennemsnit, og at dette kan så tvivl om lovligheden ved at tilbagekalde optagelsen af de berørte elever.

Forvaltningsretlige regler om tilbagekaldelse af begunstigende forvaltningsakter

Begrebet *tilbagekaldelse* omfatter det forhold, at en forvaltningsmyndighed på eget initiativ ophæver sin egen gyldige afgørelse. Det er vigtigt i denne sammenhæng at skelne mellem myndighedens omgørelse af på den ene side gyldige og på den anden side ugyldige afgørelser. Hvis der er tale om, at en afgørelse er ugyldig efter forvaltningsrettens almindelige regler herom, har den udstedende myndighed normalt pligt til at omgøre den. Dette betegnes ikke *tilbagekaldelse*, men *annullation*. Hvor en afgørelse er gyldig, kan den derimod kun omgøres ved tilbagekaldelse efter reglerne herom. Tilbagekaldelsesproblematikken er kun relevant, hvor en afgørelse har fået retsvirkninger udadtil, hvilket normalt kræver, at den er bekendtgjort for adressaten.

Før der kan tales om gyldighed eller ugyldighed bør det imidlertid undersøges, om der overhovedet er tale om en forvaltningsafgørelse. Om begrebet "afgørelse", og dermed afgørelsessag, jf. § 2, stk. 1 i Landstingslov nr. 8. af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning, anføres det, at loven gælder for behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, dvs. en forvaltningsafgørelse. I henhold til bemærkningerne sigtes der med udtrykket "truffet afgørelse" til udfærdigelsen af retsakter, dvs. udtalelser, der går ud på at fastsætte, hvad der er eller skal være ret i et foreliggende tilfælde.

Forvaltningsretten i forhold til den aktuelle sag

I den aktuelle sag er der tale om, at Ilisimatusarfik har indtastet en status i IT-systemet, som indikerede, at 20 ansøgere kunne se sig optaget på henholdsvis socialrådgiveruddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen. Som ovenfor anført var der tale om en tastefejl, begået af en medarbejder ved Ilisimatusarfik. En tastefejl kan ikke anses som en forvaltningsafgørelse.

For så vidt angår de 15 ansøgere, som ikke blev bekendt med deres status som "accepteret" inden Ilisimatusarfik fik rettet fejlen, og dermed heller ikke kan siges at have haft en berettiget forventning om optagelse på studiet, havde Ilisimatusarfik, på tidspunktet for foretagelsen af den ændrede status i IT-systemet, ikke behandlet ansøgningerne.

Det er vurderingen, at der *ikke* er tale om en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, idet der alene er tale om en tastefejl, og idet den fejlagtige meddelelse ikke er kommet til adressatens kundskab. For denne gruppe er spørgsmålet om tilbagekaldeles af begunstigende forvaltningsakt derfor ikke aktuelt. At Ilisimatusarfik fejltastede status for 15 ansøgere er naturligvis beklageligt, men det er ikke en omgåelse af de forvaltningsretlige regler, når Ilisimatusarfik efterfølgende retter fejlen i IT-systemet, og fremsender afslagsbreve til ansøgerne.

For så vidt angår de øvrige 5 ansøgere, der blev bekendt med, at de var optaget på henholdsvis socialrådgiveruddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen, må der foretages en særskilt vurdering af, hvorvidt Ilisimatusarfik var berettiget til at tilbagekalde meddelelsen om optagelse. Først må det også her undersøges, om der er tale om en forvaltningsretlig afgørelse, og om denne kan anses for gyldig.

Ilisimatusarfik har oplyst, at de 5 ansøgere kontaktede Ilisimatusarfik for at få bekræftet, at de var optaget på studiet. Qua de (fejl)indtastede oplysninger, som fremgik af IT-systemet, bekræftede en medarbejder på Ilisimatusarfik, at ansøgerne var optaget på studiet. Bekræftelsen blev givet både mundtligt og skriftligt.

Som anført ovenfor vil en tastefejl i sig selv ikke være en forvaltningsafgørelse. Bekræftelsen fra Ilisimatusarfik på, at meddelelsen om optagelse er korrekt må imidlertid anses som en forvaltningsafgørelse. Det er desuden vurderingen, at afgørelsen var gyldig, henset til at samtlige 5 ansøgere opfyldte de formelle krav til optagelse på socialrådgiver- og sygeplejerskeuddannelsen, og det uagtet, at beskeden blev givet på et forkert grundlag.

En tilbagekaldelse af en forvaltningsafgørelse sker ved en ny forvaltningsakt. Det betyder, at de almindelige forvaltningsretlige regler om sagsbehandling, skønsudøvelse osv. også gælder for tilbagekaldelse. En tilbagekaldelse kan ske med og uden lovhjemmel, og til gunst og ugunst for modtageren.

Hvorvidt der i det konkrete tilfælde er adgang til at tilbagekalde en sådan afgørelse til ugunst for modtageren beror på en helhedsvurdering af en række forhold. Kernen i denne helhedsvurdering er en afvejning af to hovedhensyn. På den ene side et hensyn til modtagerens berettigede forventninger om, at den oprindelige optagelse står ved magt. På den anden side et hensyn til modstående interesser i en ophævelse af den oprindelige forvaltningsafgørelse, herunder også hensyn til andre ansøgere.

I den aktuelle sag har Ilisimatusarfik truffet en forvaltningsafgørelse, der må anses for begunstigende for ansøgerne. Disse har således som følge af Ilisimatusarfiks tastefejl fået meddelelse om, at de er optaget på studiet, og dernæst mundtligt/skriftligt fået bekræftet, at det oplyste i IT-systemet er korrekt. Ansøgerne må på den baggrund anses for optaget på studiet på Ilisimatusarfik. Et studie, hvor de i øvrigt opfylder de formelle optagelseskrav. Det er derfor også vurderingen, at de 5 ansøgere har haft en berettiget forventning om, at de var optaget på studiet, og at de herefter har indrettet sig og disponeret i tillid til den begunstigende forvaltningsafgørelse.

Det første og grundlæggende krav til den myndighed (her Ilisimatusarfik), som ønsker at tilbagekalde en forvaltningsafgørelse, er naturligvis, at den kan anføre en relevant (saglig) grund for dette indgreb. Den anden hovedkategori omfatter interesser, som – uanset at de i sammenhængen er saglige – normalt ikke er tilstrækkeligt tungtvejende til at kunne bære en tilbagekaldelse til ugunst for modtageren. Blandt disse interesser nævnes ofte hensynet til det offentlige økonomi og hensynet til at sikre lighed og konsekvens i administrationen. Ved siden af disse to hensyn er også hensynet til andre personer, der kan blive påvirket af den begunstigende forvaltningsafgørelse.

Så vidt oplyst af Ilisimatusarfik opfylder de 5 ansøgere de formelle optagelseskrav til socialrådgiveruddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen, sådan som disse er angivet i studieordningerne. Det er imidlertid Ilisimatusarfiks konkrete vurdering, at personerne *ikke* ville have fået tilbudt en studieplads, såfremt Ilisimatusarfik ikke havde begået fejl i forbindelse med indtastningen. Ilisimatusarfik begrundet dette med, at der er indkommet mange ansøgninger til begge uddannelser, og at andre ansøgere er bedre kvalificeret, og derfor bør tilbydes studiepladserne før de 5 omtalte ansøgere. Ilisimatusarfik henviser i den forbindelse til adgangsbegrænsningen på sygeplejerskeuddannelsen, som qua disse ikke gør det muligt at optage bedre kvalificerede ansøgere, såfremt man fastholder den fejlagtige meddelelse om optagelse. Ilisimatusarfik nævner også problemstillingen med manglende praktikpladser på socialrådgiver- og sygeplejerskeuddannelsen, såfremt man optager de 5 ansøgere sammen med de øvrige ansøgere

Samlet vurdering

Afslutningsvis må det konkluderes, at en tastefejl i sig selv ikke kan anses for en forvaltningsafgørelse. Bekræftelsen fra Ilisimatusarfik på, at meddelelsen om optagelse er korrekt må imidlertid anses som en forvaltningsafgørelse. Det er desuden vurderingen, at afgørelsen var gyldig, henset til at samtlige 5 ansøgere opfyldte de formelle krav til optagelse på socialrådgiver- og sygeplejerskeuddannelsen.

Ud fra ovenstående er det således min vurdering, at i en situation som den foreliggende, hvor der er adgangsbegrænsning på de to omhandlede uddannelser, vil hensynet til de øvrige ansøgere, som var bedre kvalificerede, og som også har fået meddelelse om optagelse veje tungere end hensynet til de 5 ansøgere. Dette såfremt det ikke er praktisk muligt at optage de 5 ansøgere grundet kapacitetsbegrænsninger ift. praktikpladser. En opretholdelse af den begunstigende afgørelse ville således i en sådan situation medføre, at andre, bedre kvalificerede optagne, måtte vige pladsen. Og i så fald ville der i forhold til disse også være tale om tilbagekaldelse af en begunstigende gyldig afgørelse, som ikke vil kunne forsvares. En opretholdelse af den begunstigende afgørelse i forhold til de 5 ansøgere vil således reelt være umulig uden at det får negativ skadesvirkning i forhold til andre bedre kvalificerede optagne.

Henset til den meget uheldige situation de 5 ansøgere uforvarende er blevet sat i, har jeg besluttet at anmode Ilisimatusarfik om at genbehandle deres ansøgning med henblik på at undersøge mulighederne for til trods for adgangsbegrænsningen at optage disse elever. Jeg har i den forbindelse påpeget, at det er min forventning, at Ilisimatusarfik gør en ekstraordinær indsats for at finde egnede praktikpladser, til de 5 ansøgere.

Derudover har jeg henstillet til Ilisimatusarfik, at institutionen overfor de 5 ansøgere godtgør eventuelle udgifter, som disse måtte have oppebåret ved handlinger forårsaget af den fejlagtigt meddelte optagelse. Endelig har jeg henstillet til Ilisimatusarfik, at institutionen drager omsorg for, at lignende fejl undgås i fremtiden, herunder at ansøgerne orienteres grundigt om ansøgnings- og optagelsesprocedurerne, og at meddelelse om optagelse alene kan ske, når der er truffet afgørelse herom.

Med venlig hilsen